

Nro. 39.

A' FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben, Pénteken Novembernek 12-ik napján
1802-ik esztendőben.*

Német Ország.

A Német Deputatziónak, a' Német Országi Clerus jövődöbéli tápláltatása eránt hozott végzése sok világi Herczegeknek reménységeket megtsalta. Ezeknek nemtsak elég nem tevődött, sőt inkább, kiváltképpen a' kevésbé hatalmasok sokat vesztettek. — Soha sem reménylhette volna azt a' Katólíka Papság, hogy azon intézet által, mellynek Fr. Ministerek voltak a' szerzői, örökségeiknek birásától meg fosztatván, illy türhető állapotban tétetődjenek. Ezt leg inkább a' Német Deputatzió jó gondolkozása módjának, a' Frantzia Kórmányfzék mértékletességének, és az első Konzul egyesülészivének lehet tulajdonítani.

Regensburgból November 20 dik napján. Tegnap a' pótolás fejébe adódott tartományoknak, városoknak, és helységeknek adósságokról volt a' Német Deputatio ülésében a' szó, mellyben következő végzés hozatott e' tárgy felől: 1) hogy azoknak a' tartományoknak, és birtokoknak adósságaikat, mellyeknek papi urai vótak ennekelötte, mostani világi uraik fizessék ki, akár Kamarális, akár tartománybéli adósságok légyenek azok; ellenben az olly papi uradalmakban, mellyek többek közt osztatódnak fel, addig, míg adósságaikról más intézetek tétetőlnének, a' különös hypothekához tartsa magát a' Creditor. — 2) Az olly adósságoknak meg fizetődése, mellyek e' folyó esztendőben, Augustus 24 = ik napjától fogva tétetődtek, attól függ, ha süksége vólt e' azon Statusnak azon summa költsön való fel vételére? — 3) A' Frankóniai és Svéviai kerületek a' rajtok fekvő adósságnak ki elégítését egészen magokra válallyák — 4) Hogyha több urak közt osztatódnak fel a' magános papi jószágok, az azokon fekvő adósságok is azok közt fognak fel osztatódni.

Frankfurtból Novemb. 1 = ső napján. Angliában minden idegen miveknek oda való bé vitelét szorosan meg van tilalmaztatva; még is minden Német Országi vásárokat el lepnek az Angliai manufacturak, nem tsak, hanem hogy egészen nyakát vágják a' Német kereskedésnek, egy helységből a' másikba mennek az Anglusok, és a' legkevesebb commiffiókat is magokra válallyák. — Méltó vólna ezeket a' telhetetlen embereket meg zabolázni, 's az által a' reánk következő nyomorúságot el háritani. — Néhány ide való, 's Anglus portékákkal kereskedő házak, elzre vévén azt, hogy azok az Anglusok, a' kiktől ők ekkorig portékákat vásárlottak, az utolsó ösziválár alkalmatosságával, ugyan azok alsóbb árron adták el jószágaikat, mint ők tőlök venni

szokták, szenvedett veszteségeket rajtok megvonták.

Pruszsia.

A' néhai nagy emlékezetű *Henrik* Kir. Hertzeg hátra hagyott testamentomának, tudva vagyon már a foglalattya, a' ki nemcsak maga udvari tiszteiről és tselédjeiről viselt gondot, hanem több kegyes adományokat is hagyott maga után; p. o. 1000 tallért a' Berlini szegény Német 's ugyan annyit az oda való Frantzia szegény lakosoknak; annyit hagyott a' Spandau és Rheinsbergi szegénységnek is; a' regementyebéli gyermekek számára fel állított iskolára 2000 tallért rendelt ki; 2000 tallért azoknak a' hadi tiszteknek, a' kik a' 7 esztendeig való háborúban nemcsak szolgáltak, hanem nevezetessen a' *Freibergi* ütközetben is jelen vóltak. Ezen tulajdon kezével irt testamentom eszközésére *Göcking* Generál Lajtinantot, *Maffow* Status Ministert, és *Grunenthal* Kamara Directort rendelte, és mindenkinek egy egy brilliánsos tobák tartott hagyott emlékezetül.

Egy *Amschel Salomon* nevű Bresloui Zsidó olly fűvő alkotmányt talált, mellyben minden viz és eröss tűz nélkül, fa edénybe tett földi almát 's egyéb gyümölsöt, sokkal rövidebb idő alatt meg lehet főzni, mint sem a' szokott mód szerént főzik, és az ekként főzött földi almának rendkívül való jó isze van. Ezen talált alkotmányával a' múlt Oct. 11-ik napján, a' Fels. Király, 's Királyné, és az egész Kir. udvar jelenlétekben próbát tett, a' jelenvólt. Fels. személieknek nagy meg elégedesekre, és már a' Kir. udvari konyhában is ezzel az eszközzel főznek.

Magyar Ország.

Az utolsó Pofoni Ország Gyűlés alkalmatosságával következő külföldi Maguások nyertek

Indigenatus, úgymint: Gróf *Kollowrath Leopold* Cs. Kir. Conferentialis Minister, a' Sz. Istvan Ap. Magyar Kir. Rendjének nagy keresztése taksa nélkül. — Gróf *Pergen Antal* taksa nélkül — B. *Thugut Ferencz* egész taksa letételével — Gróf *Saurau Ferencz* meg hatalmazott Cs. K. követ miniszter a' Pétersburgi Cs. udvarnál, taksa nélkül. — Cs. Kir. hadi fegyver Tármeester Gr. *Ferraris József János* taksa nélkül. — Gr. *Bekers József*, Cs. Kir. Fő Strazsamester és Nádor Ispány Ő Kir. Herczegségének Adjutánsa taksa nélkül. — Gr. *Lodron Ferencz* Cs. Kir. követ miniszter a' Stockholmi Kir. udvarnál, fél taksával. — B. *Eger Fridrik* volt Auszriai udvari Cancellarius fél taksával. — Markgraf *Manfredini Aloysius* fél taksával — *Auersperg Miklós, Kajetán és Jodok* mind hárman Grófok egész taksával — Cs. K. Feldmarsal Lajtnánt *Hiller János* fél taksával — B. *Degelman Bernát* Cs. K. Generalmajor, és B. *Degelman József* Obristlajtnant a' Würtemberg dragonyos Regementnél, mind ketten taksa nélkül. — B. *Schlaun Móricz* Cs. K. F. M. Lajtnánt fél taksával. — B. *Mylius Antal*, Cs. Kir. Feld M. Lajtnant egész taksával. — *Dezasse Ferencz és Antal* két testvérek taksa nélkül. — B. *Mansbergi Schröffel Ignác* egész taksával — B. *Tosaint Károly* Cs. K. Kapitány egész taksával. — *Kranczberg Ferencz*, Referendarius és udvari Tanácsos, az udvari Financialis Hivatalnál, taksa nélkül. — B. *Walterskirchen György Wilhelm* fél taksával. — B. *Vorberg Károly* taksa nélkül. — Gr. *Mocsenigo Aloys* egész taksával — és Gr. *Markovits Miklós* taksa nélkül.

Jegyzés. A' Magyar Országgi Indigenatusnak egész taksája 2000, fél taksája 1000 formalis eranyból áll.

Erdély Ország.

Szebenből October 29-dikén: Itt ma délbe

12 órakor, 37 minutumkor, több egymás után se-
bessen következett nem kis földindulások tapasztal-
tattak, mellyek napkelettől napnyugotfelé tar-
tottak, a' szél keményen fújt, az ég igen tiszta
vólt, a' Reamour thermometumja 14 gr. állott.
Az ide való Katolikum nagy templom tornyán
nagy hasadást okozott, egy lakos házának a' ké-
ményét pedig le döntötte.

A' Brassói tudósítások szerént, ott October
26-ikán, azon idő tájban, úgymint délben 12 óra-
kor, tapasztaltatott ez a' föld indulás, de sokkal
nagyobb mértékben, mint sem Szebenben, melly
miatt, csak nem minden házaknak kéményei meg
károsítatnak, sok házak össze omlottak, a' tem-
plomoknak és tornyoknak falain nagy nyílás esett,
és olly félelmet okozott, hogy senki hajlékában
maradni nem bátorkodott — Fogarason az oda való
kastély annyira meg károsítatott, hogy az abban
vólt katoná örizet abból ki költözni kényszerítet-
tett. Ezen kívül, több helyeken is, nevezetellen
Szász-Sebesen, Fenyőfalván, Déván, és Száraz-
vásban is érzették azt a' lakosok, hol nagyobb,
hol kisebb mértékben.

Frantzia Respublika.

Poitouban (deákúl *Pictaviumban*) egy olly
105 éltendő öreg ember találtatik, a' ki soha
sem vólt életében beteg, és most is friss, eleven,
jó eszik és iszik, maga szánt, vet, 's maga mi-
veli a' kertét. Ennek az öreg embernek teste
állása közép szerű, sovány, vidam ábrázatú, de
tsendes természetű, nem indulatos, nem hara-
gos. Egész életében mindenkör kemény eledel-
kel élt, bort és másféle szesz-italokat soha sem
ivott, minden fogai meg vannak és épek, jó em-
lékező tehetséggel bír, reggel jókor fel szokott
kelni, 's este 8 óra tájba fekszik le. Soha semmi
orvossággal nem élt, de soha semmivel sem is

Indigenatust, úgymint: Gróf *Kollowrath Leopold* Cs. Kir. Conferentialis Minifter, a' Sz. Istvan Ap. Magyar Kir. Rendjének nagy keresztese taksa nélkül. — Gróf *Pergen Antal* taksa nélkül — B. *Thugut Ferencz* egész taksa letételével — Gróf *Saurau Ferencz* meg hatalmazott Cs. K. követ minifter a' Pétersburgi Cs. udvarnál, taksa nélkül. — Cs. Kir. hadi fegyver Tármeſter Gr. *Ferraris József János* taksa nélkül. — Gr. *Bekers József*, Cs. Kir. Fő Strazsamester és Nádor Ispány Ő Kir. Herczegségének Adjutánsa taksa nélkül. — Gr. *Lodron Ferencz* Cs. Kir. követ minifter a' Stockholmi Kir. udvarnál, fél taksával. — B. *Eger Fridrik* volt Ausztriai udvari Cancellarius fél taksával. — Markgraf *Manfredini Aloysius* fél taksával — *Auersperg Miklos, Kajetán és Jodok* mind hárman Grófok egész taksával — Cs. K. Feldmarsal Lajtinánt *Hiller János* fél taksával — B. *Degelman Bernát* Cs. K. Generalmajor, és B. *Degelman József* Obristlajtinant a' Würtemberg dragonyos Regementnél, mind ketten taksa nélkül. — B. *Schlaun Mórincz* Cs. K. F. M. Lajtinánt fél taksával. — B. *Mylius Antal*, Cs. Kir. Feld M. Lajtinant egész taksával. — *Dezasse Ferencz és Antal* két testvérek taksa nélkül. — B. *Mansbergi Schröffel Ignác* egész taksával — B. *Tos-saint Károly* Cs. K. Kapitány egész taksával. — *Kranczberg Ferencz*, Referendarius és udvari Tanácsos, az udvari Financialis Hivatalnál, taksa nélkül. — B. *Walterskirchen György Wilhelm* fél taksával. — B. *Vorberg Károly* taksa nélkül. — Gr. *Mocsenigo Aloys* egész taksával — és Gr. *Markovits Miklós* taksa nélkül.

Jegyzés. A' Magyar Országi Indigenatusnak egész taksája 2000, fél taksája 1000 formalis eranyból áll.

Erdély Ország.

Szebenből October 29-dikén: Itt ma délbe

12 órakor, 37 minutumkor, több egymás után sebessen következett nem kis földindulások tapasztaltak, mellyek napkelettől napnyugotfelé tartottak, a' szél keményen fújt, az ég igen tiszta vólt, a' Reamour thermometumja 14 gr. állott. Az ide való Katolikum nagy templom tornyán nagy hasadást okozott, egy lakos házának a' kéményét pedig le döntötte.

A' Brassói tudósítálok szerént, ott October 26-ikán, azon idő tájban, úgymint délben 12 órakor, tapasztaltatott ez a' föld indulás, de sokkal nagyobb mértékben, mint sem Szebenben, melly miatt, tsak nem minden házaknak kéményei meg károsítatnak, sok házak össze omlottak, a' templomoknak és tornyoknak falain nagy nyílás esett, és olly félelmet okozott, hogy senki hajlékában maradni nem bátorkodott — Fogarason az oda való kastély annyira meg károsítatott, hogy az abban vólt katoná örizet abból ki költözni kényszerített. Ezen kívül, több helyeken is, nevezetellen Szász = Sebesen, Fenyőfalván, Déván, és Szárazvábban is érzették azt a' lakosok, hol nagyobb, hol kisebb mértékben.

Frantzia Respublika.

Poitouban (deákúl *Pictaviumban*) egy olly 105 éltendő öreg ember találtatik, a' ki soha sem vólt életében beteg, és most is friss, eleven, jó eszik és iszik, maga szánt, vet, 's magamivel a' kertét. Ennek az öreg embernek teste állása közép szerű, sovány, vidam ábrázatú, de tsendes természetű, nem indulatos, nem haragos. Egész életében mindenkör kemény eledelkel élt, bort és másféle szesz italokat soha sem ivott, minden fogai meg vannak és épek, jó emlékező tehetséggel bír, reggel jókor fel szokott kelni, 's este 8 óra tájba fekszik le. Soha semmi orvossággal nem élt, de soha semmivel sem is

gyengítette természetét. — Házassági életben élt, 13 magzatokat nemzett, kik közül csak négyen vannak még élők; a' leg idősebb fia, 81 esztendő: korában holt meg nem régiben; szemével jól lát, óku arra szükfége nintsen. Melly kevesen találhatnak a' mai élő emberek közt olyanok, a' kik illy rendes és mértékletes élet nemével élteket hosszabbítani igyekeznének.

Rouen Octób 25: dik napján. Az ide való helytartó illy hirdetményt tétetett itt közönségesse: „Polgárok! Két nap múlva hozzátok érkezik az első Conzul. Ennek köszönhetitek ti a' győzedelmet, a' békefénnek helyre állítását, az erkölbéli meg jobbitásokat, a' tsendességet, és a' jó rend tartást. Ő nemcsak fundamentomát vetette meg ennek az Országnak, hanem ő húzta azt ki a' maga omladványi alól, ő helyezettte azt a' leg felsőbb pólczra, és a' még eddig nem esmért boldogság gradusára. — Ezen hős nagy neve az egész világot bé töltötte. — E' kerék föld leg végfőbb szegeleteiből is sok idegenek jönnek az ő látására. — Francia Országban be ől és kívül ollyba tartják az ő szavát, mint a' régi nemzetek az oraculumot. Melly igen boldogok vagytok ti, melly nagyra tarthattjátok magzatokat, hogy az ő maga jelenlétével titeket megtisztel. Azért jön közétek, hogy szükfégeiteket 's erőteket tudhassa, hogy újabb életet 's elevenseget lehellyen a' föld mívelésbe, a' kereskedésbe, és a' szép mesterségekbe. Az ő köztetek való által utazása, reátok nézve valóságos jótétemeny, jelenléte meg betsülhetetlen kints. — Osztályunknak minden rézeit fass szemekkel fogja ő meg vizgálni, és a' mi mások előtt el van rejtetve, ő azt is fel fedezi a' ti maradékaitoknak hasznára. Ezen szerentséteket a' több osztályok irigylük ünétek, Lesz még valaha olly idő, a' midőn azt fogják a' vének gyermekeiknek beszélni, hogy ők *Bonapartét* látták! minden ő szavait elő

beszélnek maradékaiknak. Semmit sem szóllok arról, miként fogadjátok az első Conzult — kövessétek tulajdon szíveteknek érzékenységeit, ezek leg jobban meg tanítanak titeket az ő illendőképén leendő el fogadására.“

Lyonból Octob. 20-ikán. Néhány hetekkel ennekelőtte valami gonosz ember egy olly petárdát rejtett el az ide való játékszin graditsai alá, melly fél font puska porral vólt megtöltve. (Petárda olly kukli forma rövid ágyúzó szerizám, mellyel kapukat 's köfalakat szokott az ellenség a' levegőbe fel vettetni.) Ez a' gonosz tévő vágy az egész teátrumot, vagy valakit mást akart azzal meg ölni. — A' petárda el sült, de sok kárt nem tett. — A' tévő ki tudódván, tegnap előtt vegeztetett ki e' világból, két pap kísírte őtet, ki a' vesztő helyre.

Párisból October 29-ikén. A' Londoni Kir. udvarhoz rendelt Fr. követ General *Andreoffy*, tegnap butsúzott el az első Conzultól. Ez is ezen a' napon indult el kedves felesége társaságában. — Az ő újának, melly 10 — 12 napig fog tartani, fő czéllya az, hogy az Alsó: Seini Országban lévő nevezetesebb fabrikákat és manufacturákat meg tekintse. Így adja azt a' Párisi officialis levél elő, de mivel A. Belgiomban is készül, hihetőképén a' leszen az ő utazásának leg főbb czéllya, hogy az Anglusoknak mostani tengeri háborút tárgyazó készületeik ellen bátorságba helyheztethesse a' Belgiomi kikötő helyeket.

Nagy Britanniának ezen tengeri készületeiről így szól egy 27-ik Octoberi Párisi közönséges levél; Az Angliai közönséges újság leveleknek háborus kiáltozásaik, ugy tartatnak itten, mint valófágos Románok. Ők olly szélmalomok ellen harcolnak, mellyek nagy óriásoknak tetteznek az ő szemeik előtt. — Itt egy újság levél adatik ki, Argus nevezet alatt, Anglus nyelven, mellyet a'

nem régiben ide jött Anglusok írnak és adnak ki. Az ő ki adott jelentésekben azt mondják, hogy a' papiros drágasága az el viselhetetlen sok adók, és az Anglus nyomtató sajtókra vetett bilintsek kényszerítették volna őket arra, hogy Párisban Anglus nyelven irtt újságokat adjanak ki. — Ellenkezőre mutat az a' zabolátlan szabadság, mellyel az Angliai közönséges újság leveleknek szerzői, az első Conzul martzongására élnek.

Az első Conzulnak Párisból lett el utazása előtt, illyetén foglalató hirdetményt tétetett a' meg tartó Tanács közönséggel: 1) A' jelenvaló *Senatus Consultum* ki hirdetésének idejétől szám-
lálván öt esztendőig minden idegen nemzetbé-
liek, a' kik hasznos szolgálatokat tesznek, vagy
tettek már a' Republikának, vagy a' kik ennek
kebelébe talantomokat, újtalálmányokat, vagy va-
lamelly hasznos munkát hoztak bé, vagy a' kik
nagy intézeteket fognak ebben fel állítani, a' Fr.
polgári jussokkal való élesre be botsattatnak. —
2) Ez a' jus a' Kormányzék különös végzése ál-
tal fog nekik adatódni. — 3) Ez a' végzés a'
törvényes dolgokra ügyelő minister kez alá irasá-
val, és a' Fr. Respublika petsétjével leszen meg
erőssítetve. — 4) Az ezt meg nyerő személy kö-
teles leszen azt azon helység municipalitásának
bé mutatni, a' mellyben lakik, és a' Constitutió
által meg határozott esküvés formájával a'
Respublika hivatására magát le köteleznis. a. t.

A' Frantzia Republikának *Tripolisba* kül-
dött követje, polgár *Sebastiani*, a' múlt Septemb.
u ólsó napján érkezett oda meg. Nagy pompá-
val és meg különböztetéssel fogadta őtet az
uralkodó Basa, a' ki az Olasz Republikának,
Frantzia követség kvártelyára fel függesztett vi-
torlait is meg esmérte. A' fent nevezett követ
a' leg első audientziáján mingyart az első Con-
zulnak azon kívánságát nyilatkoztatta ki az ural-
kodó Basa előtt, hogy a' Statusában lévő keresz-

vény rabokkal az emberiség törvénye szerint bánnának, hogy botokkal a' munkára ne kényszerítenek, és hogy egészséges 's elegendő eledelk adatódjanak taplálatafokra s. a. t.

Olasz Ország.

A' Pármái hertzege sorsáról többet tudunk most irni, mint tudunk a' közelébb múlt postanepon, de most sem tudjuk egészen, mit fog avval a' Frantzia Kormányzók mivelni. — Azon hertzegeknék hasonló nevezetű anyavárossából Octob. 23-ik napján így irnak: A' hozzánk küldetett Frantzia Status Tanácsos, polgar *Mery*, következendő foglalatú hirdetményt tetetett itten közönséggé: „A' Frantzia Kormányzók, és a' Madritti Kir. udvar, azt végzették el a' múlt 1801 elzt. Martius 21-ik napján egymás közt, hogy a' Pármái herceg Statuffai a' Frantzia Respublika intézetjeitől függjön. Arra való nézve, mivel ezen folyó elztendőben October 9-ikén a' nevezett herceg meg halálozott, azt végzette az első Conzul, hogy azon szempillantattól fogva minden felsőségnek gyakorlása, tökéletes jussal a' Frantzia Respublikára van bízva. Egyszermind reám bizta ennek a' tartománynak fő igazgatását. Én is tehát azt rendelem 1) hogy October 9-ik napjától fogva, minden birtokai-
val egyetemben a' Frantzia Respublikához tartozik ez a' tartomány. — 2) A' meg holt hercegtől halála előtt ki rendelt provisoria Kormányzók meg szünik. — 3) A' Statusnak mostani szolgálai továbbá is folytassák hivataljokat. — 4) Minden közönséges leveleket a' Fr. Respublika nevében kell ki adni, és valamint az elztendőt, úgy a' napot is kettős kalendárium szerint, úgy mint a' Frantzia és a' Római Kalendárium szerint, kell azokra fel jegyezni. — 5) Semmit sem lehet a' kormányynak, az én hirem 's jóvá hagyá-

som nélkül rendelni. — 6) Minden tiszttviselők kötelesek lesznek hivatalyoknak szorossan megfelelni.

Genuából Octob. 16-ik napján. A' mi Respublikánk három fegyveres hajót készitetett és küldött az Afrikai tengeri haramják ellen, és tengeri kereskedésünk óltalmazására ki. A' Kormányzó *Columbus Kristóf* régi híres hazánk fia, és *Bonaparte Napoleon* melly képeiket Karrari márványkőből faragtatta ki, mellyek a' nemzeti palota szálájába fognak helyheztetődni. — *Kolumbus* találta fel e' világ 4-ik részét, Amérikat, *Bonaparte* elközlötte Respublikánk újobban való léelét.

Helvétziai Respublika.

Bázelből Octob. 26-ik napján. Tegnap délután érkezett hozzánk Fr. Generál Rapp, 's legottan minden körül belől fekvő Frantzia truppoknak parantsolatot küldött a' marsirozásra. Sokáig nem is kestek, mivel ma reggel már sok gyalog 's lovas teregek, és lovas ártilleria marsirozott városunkon keresztül Tigurum és Helvétziának más vidékei felé. — Néhány truppok sebes lépesekkel mentek Winterthur felé, a' hol véres tsatázások történtek a' hazafiak közt.

Bernából Octob. 27-ikén. Negyed nappal ennekelötte egy Frantzia batallion nyomúlt bé városunkba. Unterwaldenben is Fr. truppok marsiroztak bé. — Az a' 6000 főből álló sereg, melly az Olasz Respublikából küldetett, Graubündenben telepedett le. — A' nállunk vólt Frantzia követ polgár *Vérninae* azért hivatott Parisba vissza, hogy az oda menendő Helvétziai Konzultagyüllésében ő is jelen lehessen. — A' Helvétziai Kormányzó részéről, Rüttmann, Müller - Friedberg, és Pidoux küldettek a' Párisban tartatandó Konzultához.

Schwitzből Octob. 26. ikán. Már az ide való Diéta is engedett a' nagyobb erőnek, és hogy nagyobb szerentsétlenség ne érdekelye szegény hazánkat, egészlen széllyel oszlott, 's minden tagjai hazájokba tértek vissza. — Generál *Bachmann* minden Kántonokból való fegyveres néphez parantsolatot küldött a' széllyel oszlásra, 's ennél fogva a' mindenhatóra bizta szegény hazánk ügyét. —

A Schwitzi contra revolutionalis Diéta által készített Constitutzióinak rövid foglalattya ide megyen ki.

1) Tzik. Az egész Helvétzia, ezen nevezet alatt: *Helvétziai Confoederatio*, egy szövetséges Respublikából áll.

2) Több Kántonokra van fel osztatva.

3) Minden Kánton maga tettzéle szerént igazgattya magát, és azon felsőséggel bir a' maga határjaiban, mellyel birt ennekelőtte.

4) Semmi elsőséggel nem birnak a' városok a' falu helységek felett, mind egyik mind másik fog a' maga Kántonja igallagos folytatásában, a' jó rend tartásban, és a' belső Kórmányban részesülni.

5) Nem lehet az egyik Kánton Kórmányszékjének olly intézeteket közönségessekké tenni, mellyek ellenére vólnának a' másoknak; a' kik ellenkezőképen mivelnek, vádeltaffanak el a' Diétánál.

6. A' Helvétziai Diétára minden Kánton egy deputatust küld: ezek a' deputatusok ott maradnak mind addig, mig őket a' küldök vissza nem hívják. — Kitkit a' maga Kántonja elegit ki.

7) Ez a' Diéta állandóul meg marad, avagy szüntelen tart; ez határozza meg a' háborút, a' békelléget, és a' szövetséges traktákat 's kereskedést tárgyazó végzéseket. — Ennek vagyon a' Kántonok béli Kórmányszékek azon intézetjeiknek el törlésekre hatalma, mellyek vagy a'

szövetséges Helvétziának, vagy valamelyik Kántonnak sérelmére vannak.

8) Minden deputatus, mint tagja a' diétának köteles valamely fontos tárgynak, nevezetesen, a' békeességről, alliantziáról, és kereskedésről való tanátskozásnak ideje alatt, magát akként viselni, a' miképen az ő küldőinek parancsolatok magával hozza.

9) Előülöt és titoknokot a' diéta választ maga tagjai közül, a' kik három hólnapig viselik azon hivataljokat, hanem másszor is lehet őket azokká választani.

10) A' külső hatalmasságoknak követjeiket az előülő fogadja el, ő pétésli meg a' diétának végzéseit. A' Diéta Protocollumát, minden Diétán lévő tag meg pétésli.

11) A' külső hatalmasságokhoz küldetendő követeket a' Diéta nevezi ki, 's az is hívja őket vissza.

12) A' háború idején a' Diéta határozza meg a' Kantonok által adatandó hadi népnek, és annak a' summa pénznek a' számát, mellyet minden Kanton adni tartozik. — A' Kantonokban lévő fegyveres táruk a' Diéta rendelésétől függenek. — A' Diéta nevezi ki, és teszi le a' Generálisokat, és a' katonaságra vigyázókat a' békeesség idején. — Minden Kanton köteles a' maga katonaságot a' fegyverben, és a' hadi fogásokban gyakorlani a' békeesség idején, azokat tudniillik, a' kik sem semmi szolgálatot nem tesznek, sem semmi zsoldot nem vesznek.

13) Minden Helvétus izületett katona, és a' kinek egy puskája, egy kardja, és egy töltés tartója (patrontáskája) nintsen, sem a' polgári jussal nem élhet, sem semmi mesterséget nem gyakorolhat, sem semmi társaságba bé nem vétetődik, sem pedig meg nem házasodhatik. — A' szegény lakosoknak a' Kormányfő ad fegyvert. — A' rendkívül való esetekben a' Kán-

tonbéli Kormányfő is kivetkeztetheti a' polgárokat a' fegyverből. — Hadi költségeket minden Kanton tehetségehez képest fog adni.

Schafhausenből Octob 30-dikán Mind bellyebb bellyebb nyomúlnak Helvétziába a' Frantzia hadi seregek, és már Winterthurt, Solothurnt is el foglalták. November 15-dik napjára minden Konzultába menendő Helvétusoknak Párisba kell lenni — Az apró Cantonok e' részbe sem akarnak az első Consul hirdetményének engedelmeskedni — Generál Rapp a' Párisi Mammelukki seregnek vezérje már maga is vissza ment oda.

Nagy Britannia.

Londonból Octob. 22-dik napján. Napról napra mind több több politicus és hadi mozgások tapasztaltatnak Országunkban. A Lord Grenville részén lévők mind jobban jobban közelitnek *Addington* első ministerhez. Ezen egymáshoz való közelítésen Ex-minister *Pitt* dolgozott leg inkább, 's el is érte a' végét. — Grenville és az ő czimborás társai mindenképt azt állatták, hogy lehetetlen a' Frantziákkal békesféget kötni, és hogy nem sok a' lesz az Amiensi egyezés állandó — Minden, a' mit Grenville és *Windham* előre meg mondtak, most már beteljesedett. — Egész Európa függésben van Frantzia Országtól. — Egyenesen az Anglusok ellen ingerli azt a' Fr. Kormányfő. — A' Máltai szigetből csak azon fel tétel mellett vonnya maga hadi seregeit Anglia villa, ha annak mástól való nem függésének fenn tartását a' Pétersburgi Császári udvar magára fogja vállalni; most pedig sem azért jól nem áll, sem semmit nem akar erről a' szigetről tudni. — Hát ki áll azért jól? Annak magára való vállalására elégtelen a' Nápolyi Kir. udvar, nemcsak azért, hogy elegendő

hatalma nints a' Frantziák ellen, hanem azért is, mivel tőlök kell annak függeni. — Hát ugyan mire lehet ezen fontos polztot a' Közép tengerben bizni? Kétség kivül, a' Pétersburgi Csász. udvár hire nélkül tétetődött az, azon sziget garantirozójának, e' pedig semmit sem akar arról tudni.

Ez az oka, hogy az Anglus truppok a' Máltai szigetet oda nem haggyák, ezen okon tétet Anglia a' vizen és szárazon illy nagy hadi készületeket. — Minden nap sok hadakozó hajók lépülnek ki kikötő helyeinkből, olly út mutatással, hogy az azoknak adott petsétes parantsolatot bizonyos távolságra nyiffák fel. — Tegnap hosszas conferentiát tartott az Anglus hadi seregeknek fő kórmányozója a' Yorki herczeg *Addington* minifterrel, mellynek végződésével mingyárt olly foglalató parantsolatok küldettek azokhoz, hogy hadi lábra helyhezteffék magokat. — E' mellett az is tudva van Angliában, hogy a' Frantzia első Conzúl azért megyen Rouenbe, hogy az Angliával által ellenbe lévő tenger partokat, és kikötő helyeket meg vizsgálja. —

Londonból Oktob. 20. dik napján. A' mi közönléges újság leveleink mind süntelen háborus tudósításokkal vannak tele. Ezek szerént négy hadakozó hajók vettek a' Portsmouthi kikötő helyben a' Máltába való menetelre parantsolatot; Southampton mellett tábor hely mérettetett ki; a' második batallionoknak szolgálatból való ki botsátatások felől ki adott parantsolat vissza vétetődött s. a. t. Mind ezekből azt lehet ki húzni, hogy rövid idő múlva ismét ki üt a' háboruság emészto tüze. — A' *Lloyds* kafféházban sokan már is sokban fogadtak, hogy a' köztünk és Frantziák közt leendő báború a' jövő Januarius közepéig el fog kezdődni. — Igen nehezen szenvedti azt a' mi Kórmányfzékünk, hogy két nevezetes kikötő helyet engedett a' Frantziáknak

az Algíriai Dey, mellyeknek meg erősttet ésekben már is szorgalmatossan foglalatoskodnak.

Egy más 20-ik Octoberi Londoni levélnek foglalata ezekből áll. A' mi Kormányzékünk, úgymond, baratságos előadásokat tétetett Párisban Helvétzia dolgában, 's azt kívánja, hogy önnön magok, és minden idegen Nemzetek befolyások nélkül adjanak Constitutiót a' Helvétusok magoknak. Ezen a' héten nagy Status Tanács tartatik ezen tárgyra nézve az udvarnál — Máltába 3 friss regement küldetik. — Tele vagyunk újság leveleink háborus kiáltásokkal, 's a' többi közt azt állatják, hogy a' Touloni kikötő helyben egy olly flotta készitetett volna ki, mellyen 50000 emberből álló armádia szállitatik Afrikába, és hogy parantsolat küldetett volna Admirál Bikkertonnak az eránt, hogy a' Málta szigetből menye ezeknek elibe. — Még most ugyan ezek tsak tsupa hírek, de még is igaz az, hogy kéttzer egymás után olly nagy sietséggel küldött a' mi Kormányzékünk Máltába posta hajókat, hogy az azokon lévő hajós legényeknek arra sem vólt idejek elegendő, hogy hüvelykes veteményeket vehessenek magoknak."

Török Birodalom.

A' Frantzia külső dolgokra ügyelő minifter, polgár Talleyrand, a' Párisban vólt Török Status Titoknok Ghalib Effendi elzközlése által következő foglalatu jegyzést közlött a' Konstantinápolyi Divánnal a' múlt Septemberben: „Min-den haladék nélkül tegyen Ghalib: Effendi arról a' Fényes Portánál jelentést, hogy az Algíriai Kormányzék a' Kalaris (Corallium) halászatot a' Fr. hajóknak meg tilalmazta, és a' Deynek egy jobbágya azon Fr. hajót, melly Oran mellett a' tengerben lévő köziklán fel akadt, el fogott, ki

rablott, és az azon vólt embereket rabságra vitette, a' kikt közzül 150zen még most is nagy íségben élnek, e' többi pedig, kiknek számok nagyobb vólt mind meg hólt. — Erre való nézve egy hadi tisztet küldvén az Algiriai Deyhoz az első Conzul, annak ellenséges vi elet t szemére hányta, mellyre hogyha illendő elégtételt adni nem akarna, fel tette az első Conzul, hogy azon erőszakoskodásnak meg akadályoztatása végett egy jó ármádiát fogna Algiriába ki szállítani. — Egyszersmind azt kívánja az első Conzul, hogy a' Fényes Porta ezen előadást, a' maga Vasallusának az Algiriai Deynak adattalja tudtára.

Annak a' Jegyzésnek, mellyet a' Konstantziniápolyban lévő Orosz követ, herczeg Ypsilandi javának előmozdítása végett a' Pétersburgi Cs. udvar képeben a' Fényes Portának bé adott, e' következőkből áll a' rövid foglalata:

„A' Havasalföldi Bojárok az eránt való szives kívánságokat nyilatkoztatták ki Ő Cs. Felségének, hogy igen szeretnék, ha herczeg Ypsilandi Konstantinra bizatódna Havasalföldnek kormányozása. — Ezen méltóságra az ő Orah Országai uralkodása leg inkább commendálja ötet, a' hol soha semmi panasz se ment ellene, és a' hol minden nagyon sajnálotta, hogy azon hivataljától, minden érdemén kívül meg fosztatott.“

„Arra való nézve köteleésnek tartja az Orosz Császár Ő Felsége magát arra, hogy ezen nagyon érdemes herczeget a' Fényes Porta kegyelmességébe ajánlja, kiváltképen azon tekintetből, is mivel azon szoros baratságnak, melly az Orosz Birodalom és a' Fényes Porta közt most nagyon, leg jobb elközlője vólt herczeg Ypsilandi.